

Auttavat kylät

KESKI-SUOMEN
SYDÄNPIIRI RY

jamk

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kotivara ja kylävara Sydänviikko 2021

**Outi Raatikainen
ja
Saija Ylönen**

<https://sydanliitto.fi/keskisuomi/hankkeet/auttavat-kylat>

KOTIVARA

Kotivara (myös *hätävara*) on jokaiseen kotitalouteen kuuluva varmuusvarasto. Se tarkoittaa kotiin varattavaa tavaraerää, jonka tarkoitus on turvata toimeentulo poikkeusolosuhteissa.

[https://fi.wikipedia.org/wiki/Kotivara_\(turvallisuus\)](https://fi.wikipedia.org/wiki/Kotivara_(turvallisuus))

Esimerkki kolmen päivän ja viikon ruokatarpeista yhdelle aikuiselle

4

**Kotivara
netissä
martat.fi**

	3 päivää	1 viikko
vettä, juomaa	6 l	14 l
vihanneksia ja juureksia	600 g	1,4 kg
hedelmiä ja marjoja	400 g	930 g
perunaa	200 g	460 g
pastaa ja viljalisäkettä	200 g	460 g
leipää ja viljatuotteita	550 g	1,3 kg
maitoa, piimää, jogurttia tai vastaavia kasvivalmisteita	1 l	2,3 l
juustoa	60 g	140 g
kalaa, muna, lihaa, kasviproteiinia	400 g	930 g
öljyä, rasvoja	150 g	350 g
kuivattuja hedelmiä	100 g	230 g
pähkinöitä, siemeniä	90 g	210 g
makeisia, suklaata	100 g	230 g
sokeria, hunajaa	100 g	230 g
YHTEENSÄ noin 2 300 kcal per vuorokausi		

**Kotivara
netissä
72tuntia.fi**

TARKISTA, ONKO VARAUTUMISESI RIITTÄVÄLLÄ TASOLLA!

SÄHKÖKATKO

Mitä tarvikkeita kotoa olisi hyvä löytyä pitkittyneen sähkökatkon varalle?

[Lue lisää >>](#)

KOTIVARA

Kotona pitäisi olla ruokaa koko perheelle ainakin kolmeksi vuorokaudeksi.

[Lue lisää >>](#)

VESI

Veden hakemiseen ja säilyttämiseen tarvitaan kanistereita tai ämpäreitä.

[Lue lisää >>](#)

SUOJAUTUMINEN

Sisälle suojautuminen saattaa edellyttää ilmanvaihdon pysäyttämistä ja ikkunoiden tiivistämistä.

[Lue lisää >>](#)

TARTUNTATAUDIT

Hygienia on avainasemassa tartuntatautien välttämisessä.

[Lue lisää >>](#)

OIKEA TIETO JA TIETOTURVA

Häiriötilanteessa oikea tieto on erityisen olennaista.

[Lue lisää >>](#)

Kotivara netissä www.kodin turvaopas. fi

Onnettomuudet

72 tuntia -varautumiskonsepti
Evakuointi
Ilmanvaihdon hätäpysäytys
Kaasuvaara
Maanjäristys
Metsä- ja maastopalot
Myrkytys (onnettomuus)
Räjähdytys
Saastunut vesi
Sisälle suojaautuminen
Sähkökatkot
Säteily
Vaarallinen jäte (ongelmajäte)
Väestönsuoja
Väestönsuoja - omat tarvikkeet
Yleinen vaaramerkki
Ympäristövahingot

Tapaturmat

Alkoholi ja mielialat
Ilotulitteet
Kodin ja vapaa-ajan riskit
Liikuntatapaturmat
Pienet lapset ja koulu
Sähköturvallisuus
Turvallinen koti
Työtapaturmat
Vanhukset
Varoitusmerkit

Rikokset

Huijaukset
Koti ja omaisuus
Lukitusturvallisuus (asunto)
Poliisi ja kansalainen

Sää

Helle
Lumipyry
Metsä- ja maastopalot
Myrsky
Pakkanen
Raekuuro
Ruohikkopalot
Trombi
Tulva
Ukkonen
UV-säteily

Hyvinvointi ja terveys

Ikäihmisten turvallisuus
Kiusaaminen
Kotivara
Kyläturvallisuus
Lämmönjakelun häiriöt
Mielenterveyden häiriöt
Muisti ja ikääntyminen
Pandemia
Parisuhteen kriisit
Päihteet ja riippuvuudet
Sinilevä
Syrjintä
Talousvaikeudet
Yksinäisyys

Kyberturvallisuus

Näin meitä huijataan!
Tieto- ja kyberturvallisuus haltuun!
Tietoturvaohjeita

Paloturvallisuus

Grillaus
Häkä
Lapset ja tuli
Nuohous
Paloturvallinen ympäristö
Palovaroitin on halpa hengenpelastaja
Sammutusvälineet ja alkusammutus
Toimiminen tulipalossa
Tuhopolttoihin varautuminen
Tunnista kodin paloriskit
Tupakka, kynttilät ja avotuli
Vältä sähköpalot

Liikenne

Ajoterveys
Heijastin
Jäällä liikkuminen
Liikenneturvallisuus
Liukastuminen
Matkustusturvallisuus
Pyöräilykypärä
Turvavyö
Vesiturvallisuus

KYLÄ- VARA?

Kylävaran muistilistaa ei löydy valmiina netistä

- Mitä jokainen omaan kotiinsa, sitä kyläyhteisö yhteiseksi turvaksi?
- Yhteisön voimavarat, yhteistyön voima ja paikallistuntemus ovat osa kylävaraa

Kylävara

Osaaminen osana kylävara

- Valmistautuminen ja suunnittelu
 - Kylän turvallisuussuunnitelma
- Kylän osaajien kartoittaminen
 - Esim. lääkärit ja radioamatöörit
- Osaamisen lisääminen
 - valmennukset, kurssit, käytännön harjoitukset ja kertauskurssit

Isossa joukossa on monenlaista osaamista yhteiseksi hyödyksi!

Kylävara

Yhteistyö ja valmistautuminen voimavarana

Keskitetty, koordinoitu toiminta:

- yhteistyö, verkostot, viranomaisyhteistyö, tiedottaminen
- Kyläkännykkä, tietokone ja tulostin ym.
- Kylän yhteystiedot, auttajaryhmä, hälytysringit, myrskykummit...
- Tieto mistä löytyy, kenellä on: maastoauto, mönkijä, kaivuri, aggregaatti, vene ym.
- Tuki, jälkihoito, seuranta

Kylävara

Kylätalo voimavarana

Laitteita ja varusteita kylää varten

- **ensiapuvälineitä**, kuten sydäniskuri
- **työkaluja ja varusteita**, kuten soppatykki
- **kuljetusastioita**: lämpöastioita, vesiastioita jne. isolle joukolle
- majoitustarpeita – patjoja, peittoja
- telttakatoksia ja teltoja, polttopuita
- ruokatarvikkeita: keittiön kuivamuonat, säilykkeet ym. (vrt. kotivara)
- varavoima, sähkökatkon varalta puulämmitys ja puuhella, grilli tms.

Auttaja-ryhmät

Auttajaryhmä (turvaryhmä, naapuriapuryhmä ym.)

- **Valmistautunut** – kylän turvallisuussuunnitelma, valmennukset, välineet ja varusteet
- **Luottamuksella** – sitoutunut vaitioloon autettavien asioista
- Kylän **turvallisuusyhteyshenkilö** valittu ja sekä kyläläisten että viranomaisten tiedossa
- Ryhmäläisten tiedot pelastuslaitoksen järjestelmään mm. elvytyskutsua ja jatkokoulutusta varten
- Koulutuksia mm. SPR, Vapepa, Martat, MPK, järvipelastusseura, Naisten valmiusliitto, Maa- ja kotitalousnaiset, 4H

Auttajan mahdollisia tehtäviä

1. **Tiedottaminen** kyläläisille ja viranomaisille
2. **Kylän resurssien kartoittaminen ja pyytäminen** käyttöön
3. **Talojen lämmittäminen ym. käytännön apu** asukkaille
4. **Ruokahuolto** kyläläisille ja/tai pelastajille
5. **Hätämajoituksen järjestäminen**
6. **Sähkölinjojen päivystäminen** ja vikojen etsiminen
7. **Palon jälkivartiointi** yhdessä palolaitoksen kanssa
8. **Kadonneen etsintä** yhdessä viranomaisten ja Vapepan kanssa
9. **Kännyköiden ja kotitietokoneiden** käytön neuvonta
10. **Hätäensiapu** 112-puhelun jälkeen
11. **Asiointiapu:** saattaminen vaikkapa lääkäriin ja takaisin
12. **Henkinen tuki ja seuranpito** vaikeassa tilanteessa olemisen
13. **Kylätalon turvallisuudesta huolehtiminen, kuten**
 - talokansio, jossa turvallisuusasiat selitetty sanoin ja kuvin selkeästi
 - tärkeät asiat kerrottu käyttäjille kyltein ja ohjein
 - riskipaikat korjattu/valaistu/lukittu
14. **Asukkaille, nettiin ja esim. vuokramökkien mökkikansioihin kylän turvallisuustiedot**
15. **Sijaintikoordinaatit** jokaiseen taloon, mökkiin, uimarannalle ja laavun kylkeen
16. **112-palvelu käyttöön** kaikille!

A large red circle containing the word 'Varaudu!' in white, bold, sans-serif font.

OLE TOIMIJA, ÄLÄ UHRI

1. Tunnista uhat, mieti riskit
2. Suunnittele miten vältät tai hallitset uhkia ja riskejä
3. Huomioi äkilliset yllätykset, kuten myrskyt
4. Pidä yllä ensiapu- ym. taitoja
5. Muista kotivara ja muu varautuminen
6. Lataa kännykkään 112 Suomi-sovellus
7. Tee yhteistyötä naapureiden ja koko kylän kanssa.
 - Ota apua vastaan, jos sitä tarvitset.
 - Anna apua, jos naapurisi sitä tarvitsee.
8. Kysy tarvittaessa neuvoa viranomaisilta ja eri alojen organisaatioilta.